

**REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU**

PRIJEDLOG ZAKONA BR. _____

**KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O SLUŽBENOJ STATISTICI**

U Zagrebu, travanj 2003.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SLUŽBENOJ STATISTICI

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju temeljna načela službene statistike, organizacija, položaj, poslovi i koordinacija sustava službene statistike, Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske, Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske, prikupljanje, obrada i čuvanje statističkog gradiva, statistički registri, diseminacija i korištenje statističkih podataka, povjerljivost i zaštita statističkih podataka, međunarodna statistička suradnja i ostala pitanja od značaja za službenu statistiku.

Članak 2.

Ovaj Zakon odnosi se na sve statističke aktivnosti službene statistike koje provode tijela koja su ovim Zakonom određena kao nositelji službene statistike.

Ovaj Zakon ne odnosi se na pripremu, prikupljanje, proizvodnju, korištenje i čuvanje podataka u administrativne svrhe, kao ni na prikupljanje podataka metodom promatranja i praćenja u nestatističke svrhe, odnosno za druge potrebe koje nisu službena statistika.

Ovaj Zakon odnosi se i na podatke iz stavka 2. ovog članka od trenutka kada podaci budu dostavljeni nositeljima službene statistike određenima ovim Zakonom.

Članak 3.

Svrha službene statistike je proizvodnja i diseminacija statističkih podataka u skladu s temeljnim načelima službene statistike.

Službena statistika pruža, na nepristranoj osnovi, državi, gospodarstvu i javnosti pouzdane statističke podatke o gospodarskom, demografskom, socijalnom, zdravstvenom i ekološkom stanju, djelatnostima ili događajima koji se mogu mjeriti statističkim metodama te osigurava ispunjavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske koje se odnose na proizvodnju i diseminaciju službene statistike.

Članak 4.

U smislu ovog Zakona pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

1. "Aktivnost službene statistike" je svaka aktivnost koja se temelji na ovom Zakonu ili propisima navedenima u člancima 34. i 35. ovog Zakona, uz primjenu znanstvenih i stručnih metoda i standarda u cilju proizvodnje, obrade i diseminacije rezultata službene statistike.
2. "Nositelji službene statistike" su Državni zavod za statistiku, Uredi državne uprave u županijama i upravno tijelo Grada Zagreba nadležni za poslove službene statistike, Hrvatska narodna banka i druga ovlaštena tijela određena Programom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske.
3. "Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske" je akt kojim se utvrđuje razvojna orijentacija službene statistike Republike Hrvatske, uz navođenje bitnih ciljeva koji se nastoje postići u budućem višegodišnjem razdoblju.
4. "Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske" (u nastavku teksta: Program) je akt kojim se utvrđuju statističke aktivnosti za višegodišnje razdoblje u skladu s ovim Zakonom.
5. "Godišnji provedbeni plan" je akt koji se, u cilju izvršavanja Programa, donosi za svaku godinu na koju se odnosi Program.
6. "Statističko istraživanje" je metoda sustavnog prikupljanja podataka kojom nositelji službene statistike prikupljaju podatke izravno od izvještajne jedinice za statističke svrhe.
7. "Statistički obrazac" je svaki papirnat ili elektronički zapis dokumenta kojim se prikupljaju podaci od izvještajnih jedinica.
8. "Prikupljanje podataka" je aktivnost koja se odnosi na provedbu statističkih istraživanja, korištenje administrativnih izvora podataka i metoda praćenja i promatranja, kojom nositelji službene statistike u skladu s odredbama ovog Zakona prikupljaju i obrađuju podatke o statističkim jedinicama.
9. "Izvještajne jedinice" su pravne osobe i njihovi dijelovi, fizičke osobe, obrtnici, slobodne profesije, kućanstva, državna tijela te tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i sve druge osobe na teritoriju Republike Hrvatske koje daju podatke isključivo u statističke svrhe, u sadržaju i rokovima određenim Godišnjim provedbenim planom.
10. "Statistička jedinica" je metodološki jednoznačno određena razina u svakom obliku prikupljanja podataka, utvrđena na način koji izvještajnoj jedinici omogućava iskazivanje podataka u prikupljanju, a nositeljima službene statistike agregiranje u obradi rezultata službene statistike.
11. "Identifikator" je svako jednoznačno određeno obilježje iz kojeg se može izravno ili neizravno prepoznati individualnu izvještajnu jedinicu.
12. "Rezultat službene statistike" je svaki statistički podatak koji sadržajno osigurava svrhu službene statistike na način određen u članku 3. ovog Zakona, a proizvodi se, obrađuje i diseminira u skladu s odredbama ovog Zakona.
13. "Službeni statistički podatak" (u nastavku teksta: statistički podatak) je svaki podatak koji se proizvede i diseminira potpuno u skladu s odredbama ovog Zakona ili u skladu s propisima navedenima u člancima 34. i 35. ovoga Zakona te koje je takvima proglasio ovlašten nositelj službene statistike.

14. "Diseminacija" su sve aktivnosti službene statistike koje uključuju predstavljanje rezultata službene statistike te načine i oblike osiguravanja pristupa rezultatima i metodološkim osnovama.
15. "Korisnik podataka" je svaka pravna i fizička osoba, državna tijela, kao i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a posebice znanstvene ustanove i međunarodne organizacije koje koriste statističke podatke.
16. "Statistički registri" su nominalne liste izvještajnih jedinica koje se kontinuirano ažuriraju i koriste isključivo u statističke svrhe.
17. "Statističko gradivo" je skup akata koji sadrže: metodološke osnove, statističke obrasce, statistička izvješća, prikaze, studije i analize, sumarne preglede i rezultate, publikacije i ostale akte koji nastaju u obavljanju poslova službene statistike.
18. "Administrativni izvori podataka" su zbirke podataka ustrojene na temelju posebnih zakona, a koriste se za utvrđivanje prava i obveza pravnih i fizičkih osoba.

II. TEMELJNA NAČELA SLUŽBENE STATISTIKE

Članak 5.

Službena statistika temelji se na načelima relevantnosti, nepristranosti, pouzdanosti, transparentnosti, pravovremenosti, stručne neovisnosti, racionalnosti, dosljednosti, javnosti, statističke povjerljivosti, korištenja individualnih podataka u isključivo statističke svrhe i javne odgovornosti.

Članak 6.

Načela iz članka 5. ovog Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *Relevantnost* znači da statistički podatak mora ispunjavati jasno određene zahtjeve informiranja koji se odnose na svrhu službene statistike. Statistički podaci moraju se periodički provjeravati, a relevantne potrebe za statističkim podacima moraju se pravodobno identificirati.
2. *Nepristranost* znači objektivan način određivanja metoda i definicija prikupljanja, obrade i diseminacije statističkih podataka, slobodan od bilo kakvih utjecaja.
3. *Pouzdanost* znači da se metode i postupci koji se odnose na prikupljanje, obradu i diseminaciju statističkih podataka određuju na temelju utvrđenih profesionalnih standarda, znanstvenih metoda i načela profesionalne etike tako da statistički rezultati odražavaju promatrane pojave što vjernije i s odgovarajućom razinom točnosti.
4. *Transparentnost* znači da izvještajna jedinica mora biti upoznata sa zakonskom obvezom davanja podataka, svrhom za koju se traže podaci i mjerama zaštite statističkih podataka. Statistički podatak, ukoliko nije individualan, mora biti dostupan korisnicima.
5. *Pravovremenost* znači da razdoblje između prikupljanja i objavljivanja statističkih podataka mora biti minimalno.

6. *Stručna neovisnost* znači da nositelji službene statistike moraju obavljati poslove službene statistike na temelju stručnih i znanstvenih metoda i spoznaja te da moraju biti zaštićeni od bilo kakvog utjecaja.
7. *Racionalnost* znači optimalno korištenje raspoloživih resursa na način da uloženi rad i troškovi koje proizvodnja službene statistike zahtijeva trebaju biti proporcionalni važnosti rezultata.
8. *Dosljednost* znači da statistički podaci moraju biti dosljedni s obzirom na njihov sadržaj, terminologiju i razdoblje. Međunarodno priznati koncepti, termini, klasifikacije, definicije i metode primjenjuju se kako bi se postigla maksimalna međunarodna usporedivost statističkih podataka.
9. *Javnost* znači da rezultati službene statistike moraju biti istodobno dostupni svim korisnicima.
10. *Statistička povjerljivost* podrazumijeva zaštitu statističkih podataka koja se odnosi na individualnu statističku jedinicu, koji su prikupljeni izravno za statističke svrhe ili neizravno iz administrativnih ili drugih izvora od svake povrede povjerljivosti. Statistička povjerljivost uključuje i zabranu korištenja prikupljenih statističkih podataka u nestatističke svrhe i nezakonito objavljivanje statističkih podataka. Načelo statističke povjerljivosti ne odnosi se na statističke podatke o državnim tijelima.
11. *Korištenje individualnih podataka u isključivo statističke svrhe* znači da se statistički podaci prikupljeni provođenjem statističkih aktivnosti, a na koje se odnose odredbe o statističkoj povjerljivosti, mogu koristiti isključivo u skladu s odredbama ovog Zakona i ne mogu biti podloga za utvrđivanje bilo kakvih prava i obveza izvještajnih jedinica.
12. *Javna odgovornost* znači da se za svaki objavljeni statistički podatak mora navesti odgovorni nositelj službene statistike.

III. ORGANIZACIJA, POLOŽAJ, POSLOVI I KOORDINACIJA SUSTAVA SLUŽBENE STATISTIKE

Članak 7.

Poslove službene statistike obavljaju sljedeći nositelji službene statistike:

1. Državni zavod za statistiku kao središnje tijelo
2. Uredi državne uprave u županijama i upravno tijelo Grada Zagreba nadležni za poslove službene statistike
3. Hrvatska narodna banka
4. druga ovlaštena tijela službene statistike određena Programom (u nastavku teksta: ovlaštena tijela).

Do stjecanja statusa ovlaštenog tijela iz stavka 1. točke 4. ovog članka ravnatelj Državnog zavoda za statistiku osniva radne grupe u kojima sudjeluju sva tijela koja mogu biti nositelji službene statistike, sa svim pravima i obvezama nositelja službene statistike u izradi prijedloga Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske i prijedloga Programa.

Državni zavod za statistiku

Članak 8.

Državni zavod za statistiku je glavni nositelj, diseminator i koordinator sustava službene statistike Republike Hrvatske.

Državni zavod za statistiku je stručno samostalno i stručno neovisno tijelo u obavljanju poslova službene statistike Republike Hrvatske.

Članak 9.

U nadležnosti Državnog zavoda za statistiku su sljedeći poslovi iz područja statistike:

- izrada prijedloga Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske
- razvoj sustava službene statistike,
- koordinacija, izrada i izvršenje Programa i Godišnjeg provedbenog plana, te Izvještaja o izvršenju Programa i Godišnjeg provedbenog plana
- praćenje provedbe načela navedenih u članku 6. ovog Zakona
- određivanje, ažuriranje i održavanje metodoloških osnova, njihove međunarodne usklađenosti u suradnji s nositeljima službene statistike, praćenje primjene istih i davanje uputa ostalim nositeljima službene statistike o primjeni metodologije
- priprema i provedba statističkih aktivnosti, ispunjavanje međunarodnih obveza službene statistike iz djelokruga rada utvrđenog Programom
- proizvodnja osnovnih pokazatelja i agregata službene statistike iz djelokruga rada utvrđenog Programom, korištenje svih dostupnih izvora podataka, korištenje administrativnih izvora podataka i podataka dobivenih metodom promatranja i praćenja koje su prikupili svi nositelji službene statistike
- praćenje i provođenje kontrole kvalitete statističkih rezultata
- analize i službena tumačenja statističkih rezultata iz djelokruga Državnog zavoda za statistiku
- ustroj i vođenje statističkih registara i statističke baze podataka
- organiziranje razmjene rezultata i metodoloških osnova službene statistike drugim zemljama i međunarodnim organizacijama, osim ako u pojedinim slučajevima za to ne ovlasti drugog nositelja službene statistike, odnosno ako posebnim zakonom nije drugačije određeno
- nadzor nad provođenjem odredaba ovog Zakona
- obavljanje i drugih poslova koji su mu stavljeni u nadležnost.

Članak 10.

Državni zavod za statistiku mora biti pravovremeno upoznat sa svim zakonodavnim i drugim relevantnim aktivnostima koje se odnose na službenu statistiku.

Članak 11.

Ravnatelju Državnog zavoda za statistiku nitko ne može davati upute koje se odnose na stručno-metodološka pitanja službene statistike, a posebno na:

- sadržaj i metodologiju statističkih aktivnosti
- obuhvat i vrstu podataka koji se prikupljaju, obrađuju i diseminiraju na temelju Godišnjeg provedbenog plana.

Pravo je ravnatelja Državnog zavoda za statistiku spriječiti prikupljanje, obradu, diseminaciju i analizu statističkih podataka koji bi mogli dovesti do neobjektivne prezentacije.

Ravnatelj Državnog zavoda za statistiku ima pravo javnog očitovanja u slučaju pogrešnog tumačenja ili zlouporabe statističkih podataka.

Članak 12.

Radi obavljanja poslova službene statistike Državnom zavodu za statistiku sredstva su osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

Državni zavod za statistiku može obavljati poslove vlastite djelatnosti prema kojoj ostvaruje prihode, pod uvjetom da ne štete obavljanju poslova za koje je ustrojen.

Troškove dodatnih aktivnosti prikupljanja, obrade i diseminacije podataka snosi korisnik.

Sredstva koja Državni zavod za statistiku dobije od međunarodnih donatora koriste se za financiranje aktivnosti službene statistike.

Prihodi iz stavka 2. i 4. ovog članka prihod su Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Uredi državne uprave u županijama i upravno tijelo Grada Zagreba

Članak 13.

Uredi državne uprave u županijama i upravno tijelo Grada Zagreba nadležni za poslove službene statistike, na temelju, u sadržaju i rokovima određenim Programom i Godišnjim provedbenim planom, odgovorni su za:

- prikupljanje, proizvodnju, obradu i diseminaciju statističkih podataka te za obradu administrativnih podataka i podataka prikupljenih metodom promatranja i praćenja za područja pripadajućih županija, odnosno Grada Zagreba u skladu s odredbama ovog Zakona.

Hrvatska narodna banka

Članak 14.

Hrvatska narodna banka obavlja poslove službene statistike u skladu s ovim Zakonom i posebnim zakonima u sadržaju i rokovima određenima Programom i Godišnjim provedbenim planom.

Ovlaštena tijela službene statistike određena Programom

Članak 15.

Ovlaštena tijela, na temelju, u sadržaju i rokovima određenim Programom i Godišnjim provedbenim planom, odgovorna su za:

- prikupljanje, proizvodnju, obradu i diseminaciju statističkih podataka te za obradu administrativnih podataka i podataka prikupljenih metodom promatranja i praćenja u skladu s odredbama ovog Zakona.

Statistički savjet

Članak 16.

Na temelju ovog Zakona pri Državnom zavodu za statistiku osniva se Statistički savjet Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Savjet).

Savjet je savjetodavno i stručno tijelo za strategijska pitanja službene statistike, a osniva se u cilju osiguranja utjecaja korisnika, znanosti i šire javnosti na Program.

Članak 17.

Zadaci Savjeta su davanje stručnih mišljenja i prijedloga o:

- prijedlogu Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske
- prijedlogu Programa i njegovim izmjenama i dopunama, Godišnjem provedbenom planu, prijedlogu Izvješća o izvršenju Programa i Godišnjeg provedbenog plana
- potrebi provođenja popisa, uvođenju, revidiranju ili ukidanju opsežnih statističkih istraživanja, infrastrukturnim projektima i financijskim sredstvima potrebnima za njihovo provođenje
- stajalištima i smjernicama za primjenu temeljnih načela službene statistike
- prijedlogu zakona i drugih pravnih akata koji se odnose na aktivnosti ili nositelje službene statistike
- slučajevima nedavanja podataka od strane tijela koja vode administrativne izvore podataka, a podaci iz tih izvora koriste se za potrebe službene statistike
- slučajevima kada nositelji službene statistike ne postupaju u skladu s odredbama ovog Zakona
- razvoju i promidžbi sustava službene statistike i međunarodnoj suradnji

- drugim pitanjima od značaja za rad službene statistike.

Članak 18.

Savjet ima 13 članova.

Ravnatelj Državnog zavoda za statistiku je član Savjeta po službenoj dužnosti.

Ostali članovi Savjeta su predstavnici:

- Hrvatske narodne banke – jedan član,
- Ministarstva financija – jedan član,
- Hrvatskog sabora – jedan član,
- tijela državne uprave – jedan član,
- tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave – jedan član,
- Hrvatske gospodarske komore – jedan član,
- znanstveno-stručnih institucija – dva člana,
- udruge poslodavaca – jedan član,
- sindikata – jedan član,
- nevladinih organizacija (udruga) – jedan član,
- medija – jedan član.

Članak 19.

Članove Savjeta predlaže ravnatelj Državnog zavoda za statistiku, a imenuje ih Vlada Republike Hrvatske.

Savjet ima predsjednika kojeg biraju članovi Savjeta iz svojih redova.

Članak 20.

Članovi Savjeta imenuju se na razdoblje od 5 godina, uz mogućnost ponovnog imenovanja.

Članak 21.

Stručna mišljenja i prijedlozi koje donosi Savjet, u skladu s odredbama ovog Zakona, objavljuju se u službenom glasilu Državnog zavoda za statistiku.

Članak 22.

Stručne i administrativne poslove za Savjet obavlja stručna služba Državnog zavoda za statistiku.

Članak 23.

Savjet donosi poslovnik o svom radu.

Sredstva za rad Savjeta osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. STRATEGIJA RAZVITKA SLUŽBENE STATISTIKE REPUBLIKE HRVATSKE I PROGRAM STATISTIČKIH AKTIVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE

Članak 24.

Prijedlog Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske izrađuje Državni zavod za statistiku u suradnji s nositeljima službene statistike iz članka 7. ovog Zakona i uz mišljenje Savjeta.

Članak 25.

Strategiju razvitka službene statistike Republike Hrvatske donosi Hrvatski sabor, a objavljuje se u Narodnim novinama.

Članak 26.

Prijedlog Programa izrađuje Državni zavod za statistiku u suradnji s nositeljima službene statistike iz članka 7. ovog Zakona i uz mišljenje Savjeta.

Državni zavod za statistiku izrađuje prijedlog Programa za razdoblja koja su istovjetna razdobljima utvrđenima u Europskom statističkom programu Europske unije.

Polazna osnova za izradu prijedloga Programa iz stavka 1. ovog članka je Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske.

Članak 27.

Program donosi Hrvatski sabor za višegodišnje razdoblje.
Program se objavljuje u Narodnim novinama.

Članak 28.

Državni zavod za statistiku izrađuje prijedlog Programa do 31. svibnja tekuće godine koja prethodi razdoblju na koje se Program odnosi.

Članak 29.

Program sadrži:

1. pregled razvojnih ciljeva službene statistike prema Strategiji razvitka službene statistike Republike Hrvatske
2. pregled glavnih rezultata službene statistike koje treba proizvesti i diseminirati u svakom području, usklađenih s međunarodnim obvezama i standardima
3. naziv odgovornih nositelja službene statistike
4. razinu diseminacije rezultata
5. pregled najvažnijih infrastrukturnih i razvojnih aktivnosti, kao što su popisi i istraživanja s velikim obuhvatom, koje će se provesti ili će biti započete u razdoblju na koje se odnosi Program.

Programom se određuje i pregled ukupno potrebnih resursa iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Članak 30.

Radi izvršavanja Programa donosi se Godišnji provedbeni plan za svaku godinu na koju se odnosi Program.

Prijedlog Godišnjeg provedbenog plana izrađuje Državni zavod za statistiku u suradnji s nositeljima službene statistike iz članka 7. ovog Zakona i uz mišljenje Savjeta.

Članak 31.

Državni zavod za statistiku izrađuje prijedlog Godišnjega provedbenog plana do 31. svibnja tekuće godine za iduću godinu.

Godišnji provedbeni plan donosi Hrvatski sabor.

Godišnji provedbeni plan objavljuje se u Narodnim novinama.

Članak 32.

Godišnjim provedbenim planom određuju se:

1. za statistička istraživanja:
 - a) nositelj službene statistike
 - b) naziv statističkog istraživanja
 - c) periodičnost istraživanja
 - d) izvještajne jedinice
 - e) načini prikupljanja podataka
 - f) rokovi prikupljanja podataka
 - g) obvezatnost davanja podataka
 - h) veza s rezultatima ili aktivnostima u Programu
 - i) rokovi i razina objave rezultata
 - j) relevantni međunarodni standardi.

2. za druge načine prikupljanja podataka:
 - a) nositelj službene statistike
 - b) posjednik administrativnih izvora podataka ili podataka dobivenih metodom promatranja i praćenja
 - c) naziv skupa ili niza administrativnih izvora podataka ili podataka prikupljenih metodom promatranja i praćenja
 - d) statističke jedinice i njihovo razgraničenje (za koje korišteni izvori sadrže podatke)
 - e) periodičnost i rokovi za prijenos podataka
 - f) format (papir, elektronička potpora, on-line pristup)
 - g) popis identifikatora ukoliko su uključeni u prijenos
 - h) klasifikacije/definicije kojih se treba pridržavati posjednik kada su podaci pripremljeni za prijenos do nositelja službene statistike
 - i) pozivanje na rezultate navedene u Programu

- j) obvezatnost davanja podataka
 - k) veza s rezultatima ili aktivnostima u Programu
 - l) rokovi i razina objave rezultata,
 - m) relevantni međunarodni standardi.
3. za razvoj i infrastrukturne aktivnosti, popise i druga opsežnija statistička istraživanja:
- a) nositelj službene statistike
 - b) naziv aktivnosti
 - c) ciljevi koje treba ostvariti tijekom godine.

Godišnjim provedbenim planom određuje se i pregled ukupno potrebnih resursa iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Članak 33.

U cilju izrade izvješća o izvršenju Godišnjega provedbenog plana nositelji službene statistike podnose svoje izvješće Državnom zavodu za statistiku do 28. veljače tekuće godine za prethodnu godinu.

Prijedlog izvješća o izvršenju Godišnjega provedbenog plana, uz mišljenje Savjeta, izrađuje Državni zavod za statistiku do 31. svibnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Odluku o izvješću o izvršenju Godišnjega provedbenog plana donosi Hrvatski sabor.

Članak 34.

Popis stanovništva i druga opsežna statistička istraživanja uređuju se posebnim zakonom i sastavni su dio Programa i Godišnjega provedbenog plana.

Članak 35.

Na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske provest će se statističke aktivnosti koje nisu utvrđene Godišnjim provedbenim planom u skladu s odredbama ovog Zakona.

Podaci dobiveni provođenjem statističkih aktivnosti iz stavka 1. ovog članka su službeni statistički podaci.

Sredstva za provođenje statističkih aktivnosti iz stavka 1. ovog članka moraju biti osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. PRIKUPLJANJE PODATAKA

Članak 36.

Nositelji službene statistike iz članka 7. ovog Zakona imaju pravo prikupljati podatke iz svih raspoloživih izvora.

Nositelji službene statistike iz stavka 1. ovog članka odlučuju o odabiru izvora s obzirom na kvalitetu, pravovremenost, racionalnost i opterećenje izvještajnih jedinica od kojih se podaci prikupljaju. -

Članak 37.

Izvještajne jedinice moraju biti obaviještene, najkasnije do trenutka prikupljanja podataka, o:

- pravnoj osnovi provedbe istraživanja
- svrsi istraživanja
- obveznoj ili neobveznoj osnovi davanja podataka
- odgovornom nositelju aktivnosti službene statistike
- isključivom korištenju podataka u statističke svrhe
- zaštiti podataka.

Članak 38.

U slučaju obvezne osnove davanja podataka izvještajne jedinice dužne su o statističkim jedinicama za potrebe statističkog istraživanja davati točne, potpune i ažurne podatke bez naknade, u sadržaju i obliku koje određuje nositelj službene statistike i u rokovima određenima Godišnjim provedbenim planom ili odlukom Vlade Republike Hrvatske iz članka 35. ovog Zakona.

U slučaju kada izvještajne jedinice sudjeluju u provođenju statističkog istraživanja na neobveznoj osnovi dužne su davati točne, potpune i ažurne podatke bez naknade za potrebe statističkog istraživanja, u sadržaju i obliku koje određuje nositelj službene statistike i u rokovima određenima Godišnjim provedbenim planom ili odlukom Vlade Republike Hrvatske iz članka 35. ovog Zakona.

Nitko nije dužan davati podatke ako statističko istraživanje nije utvrđeno Godišnjim provedbenim planom, Programom ili odlukom Vlade Republike Hrvatske iz članka 35. ovog Zakona, odnosno ako obveza davanja podataka ne proizlazi iz ovog ili posebnog zakona.

Članak 39.

Ako iskazani podaci izvještajnih jedinica nisu točni, potpuni i ažurni, izvještajne jedinice dužne su ih ispraviti, odnosno dopuniti u skladu s uputama i u danim rokovima.

Članak 40.

Državni zavod za statistiku, u skladu s odredbama ovog Zakona, ima pravo pristupa individualnim podacima dobivenima statističkim istraživanjima koja provode drugi nositelji službene statistike ukoliko su ti podaci nužni za obavljanje poslova službene statistike iz njegovog djelokruga ili za procjenu kvalitete rezultata.

Članak 41.

Radi obavljanja poslova službene statistike Državni zavod za statistiku ima pravo korištenja svih administrativnih izvora podataka i podataka prikupljenih metodom promatranja i praćenja.

Ostali nositelji službene statistike imaju pravo iz stavka 1. ovoga članka ukoliko je to predviđeno Godišnjim provedbenim planom.

Posjednici administrativnih izvora podataka i podataka prikupljenih metodom promatranja i praćenja dužni su dati na korištenje podatke u skladu sa zahtjevom nositelja službene statistike.

Članak 42.

Državni zavod za statistiku nije u obvezi uspostaviti i voditi evidenciju o zbirkama osobnih podataka koje prikuplja u svrhu službene statistike niti osigurati prava izvještajnih jedinica u skladu s odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Članak 43.

Državni zavod za statistiku u suradnji s nositeljima službene statistike određuje metodološke osnove za provođenje svih statističkih istraživanja.

Metodološke osnove iz stavka 1. ovog članka obuhvaćaju određivanje statističkih jedinica, određivanje sadržaja i obilježja statističkih istraživanja, definicije, nomenklature, klasifikacije i standarde koji se koriste u provođenju statističkog istraživanja te određivanje izvještajnih jedinica koje obuhvaća pojedino statističko istraživanje.

Članak 44.

U slučajevima kada je potrebno izvršiti procjenu metodologije ili kvalitetu izvora podataka koji se namjeravaju prikupljati statističkim istraživanjima Državni zavod za statistiku i ostali nositelji službene statistike, uz ovlaštenje ravnatelja Državnog zavoda za statistiku, mogu provoditi pilot-istraživanja i u slučajevima kada istraživanja nisu predviđena Godišnjim provedbenim planom ili posebnim zakonom.

Podaci prikupljeni provođenjem statističkih istraživanja iz stavka 1. ovog članka nisu službeni statistički podaci i na njih se ne odnose odredbe ovog Zakona o javnosti i diseminaciji podataka.

Članak 45.

Nositelji službene statistike mogu izvršenje pojedinih poslova u vezi s aktivnostima službene statistike putem ugovora povjeriti drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi.

Nositelji službene statistike imaju pravo i obvezu provođenja kontrole i odgovorni su za kvalitetu dobivenih rezultata iz stavka 1. ovog članka.

Fizičke ili pravne osobe iz stavka 1. ovog članka moraju prilikom izvršavanja poslova iz stavka 1. ovog članka postupati u skladu s odredbama ovog Zakona, a posebno u skladu s odredbama o statističkoj povjerljivosti.

VI. OBRADA I ČUVANJE STATISTIČKOG GRADIVA

Članak 46.

Nositelji službene statistike dužni su nakon izvršenog unosa, uređenja i kodiranja prikupljenih podataka ili podataka preuzetih iz administrativnih izvora te nakon korištenja istih za ažuriranje statističkih registara, odvojiti identifikatore od varijabli sadržaja.

Članak 47.

Statističke obrasce u papirnatom obliku koji sadrže podatke prikupljene u statističkim istraživanjima nositelji službene statistike dužni su uništiti nakon što je faza unosa, uređivanja, kodiranja i obrade podataka završena.

Članak 48.

Statističko gradivo dokumentiraju i pohranjuju nositelji službene statistike.

Članak 49.

Statističko gradivo čuva se na način kojim se sprječava njegovo uništavanje, zlouporaba, krivotvorenje, otuđivanje i neovlašteno otkrivanje.

Članak 50.

Način čuvanja, vrijeme, tehnika i organizacija čuvanja statističkog gradiva uređuje se pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za statistiku, odnosno ovlaštena osoba drugog nositelja službene statistike.

VII. STATISTIČKI REGISTRI

Članak 51.

Državni zavod za statistiku odgovoran je za ustroj i vođenje sljedećih statističkih registara:

- poslovnog registra
- registra poljoprivrednih gospodarstava
- registra stanova i zgrada.

Ustroj, vođenje i korištenje podataka iz statističkih registara iz stavka 1. ovog članka uređuju se pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za statistiku.

Članak 52.

Državni zavod za statistiku koristi podatke iz administrativnih izvora podataka, popisa, statističkih istraživanja i podataka prikupljenih metodom promatranja i praćenja radi ustroja i vođenja statističkih registara.

Državni zavod za statistiku ima pravo prilagoditi podatke dobivene iz administrativnih izvora podataka kako bi ih uskladio s definicijama i klasifikacijama koje se koriste za statističke registre koje vodi.

Državni zavod za statistiku dodjeljuje numeričku šifru kao jedinstveni identifikator za svaku jedinicu u statističkom registru, neovisno o šifri koju koriste druga tijela za svoje administrativne podatke.

Članak 53.

Podaci iz statističkog registra koriste se isključivo u statističke svrhe, odnosno radi pripremanja zbirnih (agregiranih) podataka.

Podaci iz statističkih registara ne smiju se davati korisnicima u obliku i na način koji omogućuje prepoznavanje jedinice na koju se podaci odnose.

VIII. DISEMINACIJA I KORIŠTENJE STATISTIČKIH PODATAKA

Članak 54.

Podaci prikupljeni u skladu s Programom i Godišnjim provedbenim planom smiju se koristiti isključivo u statističke svrhe.

Članak 55.

Statističke podatke diseminiraju nositelji službene statistike u zbirnom (agregiranom) obliku u rokovima određenima Godišnjim provedbenim planom.

Službeni statistički podaci iz stavka 1. ovog članka moraju biti na jednak način i u isto vrijeme dostupni svim korisnicima.

Teškom povredom službene dužnosti smatrat će se davanje službenih statističkih podataka od strane osobe ovlaštene za obavljanje poslova službene statistike prije njihove službene diseminacije.

Statistički podaci moraju imati objašnjenje kako bi se olakšalo tumačenje i pružila stručna pomoć korisnicima u njihovu tumačenju i procjeni.

Korisnici statističkih podataka moraju pri njihovu korištenju navesti izvor podataka.

Članak 56.

Statistički podaci iz članka 55. stavka 1. ovog Zakona mogu se iznimno diseminirati i pojedinačno:

- ukoliko se izvještajna jedinica pismeno suglasi s takvim načinom diseminacije podataka
- ukoliko su prikupljeni iz javnih (općedostupnih) zbirki podataka
- ukoliko se diseminiraju u obliku i na način koji ne omogućuje identifikaciju jedinice na koju se podaci odnose.

Članak 57.

Nositelji službene statistike dužni su izraditi Kalendar objavljivanja statističkih podataka koji sadrži datume objavljivanja statističkih podataka najmanje tri mjeseca prije razdoblja na koje se odnosi godišnji provedbeni plan.

Svako odstupanje od rokova navedenih u Kalendaru iz stavka 1. ovog članka mora biti objavljeno.

Članak 58.

Nositelji službene statistike mogu na zahtjev korisnika davati podatke dobivene posebnim obradama.

Troškove posebnih obrada iz stavka 1. ovog članka snose korisnici koji su tražili takvu obradu.

Uvjete i način davanja podataka iz stavka 1. ovog članka, kao i visinu troškova posebnih obrada određuje ravnatelj Državnog zavoda za statistiku odnosno ovlaštena osoba drugih nositelja službene statistike posebnim aktom.

IX. POVJERLJIVOST I ZAŠTITA STATISTIČKIH PODATAKA

Članak 59.

U smislu ovog Zakona statistički podaci o fizičkim ili pravnim osobama, ukoliko se oni izravno ili neizravno mogu dovesti u vezu s fizičkom ili pravnom osobom, statistički su povjerljivi i predstavljaju službenu tajnu.

Članak 60.

Odredba članka 59. ovog Zakona primjenjuje se od trenutka kada ih izvještajna jedinica stavi na raspolaganje nositeljima službene statistike.

Podaci koji se prikupljaju iz drugih izvora, a koriste se za potrebe službene statistike podliježu odredbama članka 59. ovog Zakona od trenutka dostave nositeljima službene statistike.

Članak 61.

Individualni statistički podaci prikupljeni za potrebe službene statistike mogu se koristiti isključivo u statističke svrhe i iskazuju se u zbirnom (agregiranom) obliku.

Članak 62.

Osoba ovlaštena za prikupljanje i obradu statističkih podataka dužna je postupati u skladu s odredbom članka 59. ovog Zakona.

Osobe iz stavka 1. ovog članka ne smiju individualne statističke podatke za koje saznaju u obavljanju poslova službene statistike koristiti za vlastite potrebe ili za obavljanje poslova za drugoga.

Obveza iz stavka 1. ovog članka traje i nakon prestanka radnog odnosa, odnosno obavljanja poslova iz stavka 1. ovog članka.

Članak 63.

Osobe koje na temelju ovlasti povremeno obavljaju poslove službene statistike (anketari, popisivači i sl.) moraju postupati u skladu s odredbama ovog Zakona koje se odnose na povjerljivost i zaštitu statističkih podataka.

Članak 64.

Zaštita statističkih podataka prikupljenih u skladu s Programom i Godišnjim provedbenim planom obuhvaća postupke tehničke i organizacijske prirode, kao i druge odgovarajuće logičnotehničke postupke kojima se osiguravaju prostorije i informatička oprema, diseminacija statističkih podataka te naknadno utvrđivanje načina, vremena i svrhe obrade.

Način zaštite statističkih podataka iz stavka 1. ovog članka određuje ravnatelj Državnog zavoda za statistiku, odnosno ovlaštena osoba drugih nositelja službene

statistike.

Članak 65.

Nositelji službene statistike mogu, na temelju pisanog zahtjeva, davati individualne statističke podatke bez identifikatora u svrhe obavljanja znanstvenoistraživačke djelatnosti.

U zahtjevu iz stavka 1. ovog članka mora biti naznačena svrha korištenja statističkih podataka.

O korištenju statističkih podataka iz stavka 1. ovog članka sklapa se poseban ugovor na temelju kojeg se korisnik obvezuje, pod materijalnom i kaznenom odgovornošću, da će statističke podatke koristiti samo u svrhu koja je navedena u zahtjevu, da ih neće dati na uvid i korištenje neovlaštenim osobama te da će ih nakon uporabe uništiti.

Članak 66.

Nositelji službene statistike vode evidenciju o korisnicima iz članka 65. ovog Zakona i svrsi za koju su statistički podaci dani na korištenje.

X. MEĐUNARODNA STATISTIČKA SURADNJA

Članak 67.

U izvršavanju međunarodnih obveza nositelji službene statistike moraju ostvariti usporedivost s ostalim europskim zemljama, poštivati i primjenjivati međunarodne standarde te aktivno sudjelovati u razvoju službene statistike na međunarodnoj razini.

Članak 68.

Državni zavod za statistiku organizira razmjenu rezultata i metodoloških osnova službene statistike s drugim zemljama i međunarodnim organizacijama, osim ako u pojedinim slučajevima za to ne ovlasti drugog nositelja službene statistike, odnosno ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Državni zavod za statistiku i drugi nositelji službene statistike pod uvjetima iz stavka 1. ovog članka mogu prenositi individualne statističke podatke bez identifikatora na koje se odnose odredbe ovog Zakona o povjerljivosti i zaštiti statističkih podataka, statističkim uredima drugih zemalja i statističkim službama međunarodnih organizacija ukoliko takvi korisnici osiguravaju statističku povjerljivost.

Svaki prijenos statističkih podataka navedenih u stavku 2. ovog članka mora se evidentirati uz navođenje zemlje, odnosno međunarodne organizacije kojima su dostavljeni.

Statistički ured i statistička služba međunarodne organizacije koja traži statističke podatke navedene u stavku 2. ovog članka mora dati pisanu izjavu u kojoj potvrđuje da će se na takve statističke podatke primijeniti odredbe o statističkoj povjerljivosti i da će se koristiti isključivo u statističke svrhe.

XI. KAZNENE ODREDBE

Članak 69.

Novčanom kaznom od 1 000,00 kuna do 10 000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ne dostavi točne, potpune i ažurne podatke u sadržaju i rokovima (članak 38. stavak 1.)
2. ne dopusti pristup svim administrativnim izvorima podataka, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno (članak 41.)
3. dobivene statističke podatke koristi protivno ovom Zakonu (članak 65.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom od 1 000,00 do 3 000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 70.

Za prekršaj iz članka 69. stavka 1. ovog Zakona kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 1 000,00 do 2 000,00 kuna.

Za prekršaj iz članka 69. stavka 1. ovog Zakona kaznit će se odgovorna osoba u državnom tijelu ili tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave novčanom kaznom od 1 000,00 do 3 000,00 kuna.

Članak 71.

Novčanom kaznom od 1 000,00 do 5 000,00 kuna kaznit će se za prekršaj službena osoba i svaka druga fizička osoba nositelja službene statistike iz članka 7. ovog Zakona ukoliko postupi suprotno odredbama ovog Zakona o povjerljivosti i zaštiti statističkih podataka (članci 59. - 66.).

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 72.

Prvi Program iz članka 26. ovog Zakona Državni zavod za statistiku dužan je izraditi do 31. prosinca tekuće godine koja prethodi razdoblju na koje se Program odnosi.

Prvi Godišnji provedbeni plan za Program iz stavka 1. ovog članka Državni zavod za statistiku dužan je izraditi do 31. prosinca tekuće godine za iduću godinu.

Članak 73.

Do kraja razdoblja na koje se odnosi prvi Program iz članka 26. ovog Zakona Državni zavod za statistiku će osigurati provedbu članka 46. ovog Zakona.

Do kraja razdoblja na koje se odnosi prvi Program iz članka 26. ovog Zakona Državni zavod za statistiku će ustrojiti statističke registre iz članka 51. ovog Zakona.

Članak 74.

- Ravnatelj Državnog zavoda za statistiku, odnosno ovlaštena osoba drugog nositelja službene statistike u roku 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona donijet će provedbene akte iz članka 50. i 64. ovog Zakona.

Ravnatelj Državnog zavoda za statistiku donijet će do kraja razdoblja na koje se odnosi prvi Program iz članka 26. ovog Zakona provedbeni akt iz stavka 2. članka 51. ovog Zakona.

Članak 75.

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o državnoj statistici («Narodne novine» br. 52/94.).

Članak 76.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama».

O B R A Z L O Ž E N J E

KONAČNOG PRIJEDLOGA
ZAKONA O SLUŽBENOJ STATISTICI

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. točke 1. Ustava Republike Hrvatske.

Na temelju Plana provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica, Državni zavod za statistiku je bio u obvezi do rujna 2002. izraditi Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj statistici, što je i učinjeno.

Na temelju navedenog, u Državnom zavodu za statistiku je u suradnji s konzultantom Eurostata izvršena detaljna snimka i analiza stanja, procjena kapaciteta Državnog zavoda za statistiku, statističkog sustava kao cjeline te relevantnog institucionalnog okruženja, kao i procjena statističkog sustava i njegovih glavnih sudionika da na održiv način pružaju pravodobne, točne, kompetentne i relevantne informacije svojim korisnicima. Rezultat ovog rada je studija pod nazivom Globalna ocjena statističkog sustava Republike Hrvatske, koja je polazna osnova za izradu Prijedloga Zakona o službenoj statistici.

Slijedom navedenog Državni zavod za statistiku je pristupio izradi Prijedloga zakona o službenoj statistici čiji je osnovni cilj razvoj statističkog sustava Republike Hrvatske, usklađenog s propisima Europske unije i prilagođenog nacionalnim potrebama u okvirima nacionalnog zakonodavstva.

Službena statistika Republike Hrvatske utvrđena je Zakonom o državnoj statistici (Narodne novine br. 52/94.).

Prema članku 2. Zakona o državnoj statistici poslovi državne statistike obavljaju se prema načelu neutralnosti, objektivnosti i stručne neovisnosti, a prikupljanje i obrada podataka obavljaju se na temelju stručnih i znanstvenih spoznaja i metoda.

Ovim Prijedlogom zakona prihvaćaju se i utvrđuju temeljna načela službene statistike u regiji Ekonomske komisije za Europu, dokument usvojen na 47. sjednici Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda za Europu u Palači naroda u Ženevi, 15. travnja 1992. godine, načela utvrđena Uredbom Vijeća (EC) broj 322/97 od 17. veljače 1997. o

statistici za potrebe Zajednice, kao i ostala nacionalna načela nužno potrebna u statističkom sustavu Republike Hrvatske.

Prema Zakonu o državnoj statistici poslove državne statistike obavljaju:

1. Prema odredbi članka 7. Zakona: Državni zavod za statistiku i županijski uredi, odnosno ured Grada Zagreba nadležan za poslove državne statistike.
2. Prema odredbi članka 8. Zakona (navode se sadašnji nazivi ovlaštenih tijela):
 - Ministarstvo unutarnjih poslova
 - Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave
 - Hrvatski zavod za zapošljavanje
 - Državni hidrometeorološki zavod
 - Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
 - Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
 - Hrvatski zavod za javno zdravstvo
 - Hrvatska narodna banka
 - Financijska agencija.

Navedena tijela dužna su obavljati poslove državne statistike na temelju Programa statističkih istraživanja Republike Hrvatske i u skladu s odredbama Zakona o državnoj statistici.

Činjenično stanje je drugačije od normativnog ne samo po pitanju promjene naziva tijela koja obavljaju poslove državne statistike ("županijski uredi za statistiku" navedeni su prema prijašnjem nazivu, kada su bili posebne ustrojstvene jedinice, ured Grada Zagreba naveden je prema prijašnjem nazivu, tijela navedena u članku 8. Zakona nisu navedena s prijašnjim nego sa sadašnjim nazivima) nego i iz razloga što Ministarstvo financija i Državna geodetska uprava nisu navedeni u Zakonu o državnoj statistici iako proizvode i diseminiraju statističke podatke.

Ministarstvo financija nije navedeno u Programu statističkih istraživanja Republike Hrvatske za 2000. do 2002. i u Izvješću o izvršenju Programa statističkih istraživanja Republike Hrvatske, dok je Državna geodetska uprava navedena i u Programu statističkih istraživanja Republike Hrvatske za 2000. do 2002. i u Izvješću o izvršenju Programa statističkih istraživanja Republike Hrvatske.

Ističemo pojedine odredbe Zakona o državnoj statistici koje prikazuju organizaciju i koordinaciju sustava službene statistike Republike Hrvatske te ujedno potvrđuju i poseban položaj Državnog zavoda za statistiku u sustavu službene statistike Republike Hrvatske, ali koje se ne primjenjuju u potpunosti radi nedostatka osiguranja potrebnih preuvjeta u korist Državnog zavoda za statistiku i nepoštivanja ovih odredbi od strane ostalih tijela:

- odredba prema kojoj Državni zavod za statistiku po pribavljenom mišljenju Statističkog savjeta određuje metodološke osnove za izvođenje statističkih istraživanja utvrđenih Programom (članak 12. Zakona)
- odredba prema kojoj je utvrđeno da tijela državne uprave koja u okviru svog djelokruga prikupljaju statističke podatke koji nisu obuhvaćeni Programom,

metodološke osnove za svoja statistička istraživanja utvrđuju uz suglasnost Državnog zavoda za statistiku (članak 14. Zakona)

- odredba prema kojoj su ovlaštena tijela utvrđena Programom, a koja na temelju posebnih propisa vode evidencije koje se kao izvor podataka mogu koristiti u statističkim istraživanjima, dužna zatražiti suglasnost Državnog zavoda za statistiku o metodološkim osnovama tih evidencija (članak 17. Zakona)
- odredba prema kojoj su tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kada u okviru svog djelokruga obavljaju statistička istraživanja u područjima iz ovog Zakona, dužna za metodološke osnove tog istraživanja pribaviti suglasnost Državnog zavoda za statistiku (članak 41. Zakona)
- odredba prema kojoj Državni zavod za statistiku u izvršavanju međunarodnih obveza Republike Hrvatske utvrđenih međunarodnim ugovorima daje prikupljene a neobjavljene statističke podatke na korištenje stranim državama i međunarodnim organizacijama (članak 39. stavak 1. Zakona)
- odredba prema kojoj u slučaju da strana država ili međunarodna organizacija traži objavljene statističke podatke koje treba prilagoditi međunarodnim statističkim standardima, ovlaštena tijela mogu te podatke davati uz suglasnost Državnog zavoda za statistiku (članak 39. stavak 2. Zakona).

Prikazano normativno i činjenično stanje o ovom dijelu Zakona o državnoj statistici pokazuje da je trebalo ova pitanja temeljito revidirati i precizno utvrditi organizaciju, položaj, poslove i koordinaciju sustava službene statistike Republike Hrvatske u Prijedlogu zakona.

Prijedlogom zakona, u skladu s propisima EU-a, utvrđuje se stručna samostalnost i stručna neovisnost Državnog zavoda za statistiku kao središnjeg tijela službene statistike u obavljanju poslova službene statistike, kao državne upravne organizacije s detaljnije opisanim djelokrugom koji omogućava upravljačku ulogu u sustavu službene statistike Republike Hrvatske i nadzor nad provođenjem sustava službene statistike utvrđenog ovim Zakonom.

Prijedlogom zakona o službenoj statistici predviđa se da je za uključivanje u krug nositelja službene statistike potrebno u potpunosti utvrditi sposobnost određenog tijela da poštuje obveze koje proizlaze iz Zakona, koji se temelji na osnovnim načelima službene statistike UN-a, Uredbi Vijeća (EC) o statistici za potrebe Zajednice i nacionalnim načelima. U cilju praćenja izvršenja ove obveze, za koju je zadužen Državni zavod za statistiku kao središnje tijelo službene statistike, ostali nositelji službene statistike (odnosno ovlaštena tijela) neće se utvrditi ovim Zakonom nego na temelju ovog Zakona, Programom statističkih aktivnosti. Položaj ovlaštenih tijela do njihova određivanja u Programu statističkih aktivnosti utvrđen je ovim Zakonom. Iznimku od ovog načela predstavljaju, zbog svog specifičnog položaja, Uredi državne uprave u županijama, upravno tijelo Grada Zagreba, nadležni za poslove službene statistike, i Hrvatska narodna banka. Njihov status kao nositelja službene statistike utvrđuje se ovim Zakonom.

Nijednim posebnim zakonom nisu detaljnije određeni poslovi koje obavljaju županijski uredi (sada u sastavu Ureda državne uprave u županijama), odnosno upravno tijelo Grada Zagreba, nadležni za poslove državne statistike.

Prijedlogom Zakona određuju se poslovi koje obavljaju županijski uredi (sada su to Uredi državne uprave u županijama), odnosno ured Grada Zagreba (sada upravno tijelo Grada Zagreba), nadležni za poslove službene statistike.

Ovim Prijedlogom zakona okvirno se uređuju i poslovi službene statistike koje obavljaju Hrvatska narodna banka i ostala ovlaštena tijela službene statistike.

Zakonom o državnoj statistici utvrđeno je osnivanje Statističkog savjeta Republike Hrvatske pri Državnom zavodu za statistiku, kao savjetodavnog tijela koje ima 12 članova koje imenuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ravnatelja Državnog zavoda za statistiku, a koji ujedno i predsjedava Statističkom savjetu. To tijelo nije ustrojeno i ne funkcionira. Do 2001. godine u Proračunu Republike Hrvatske za rad Statističkog savjeta nisu odobrena nikakva sredstva.

Prijedlogom zakona uređuju se na drugačiji način zadaci i struktura Statističkog savjeta kao savjetodavnog i stručnog tijela koje se osniva u cilju osiguranja utjecaja korisnika, znanosti i šire javnosti na Program.

Zakonom o državnoj statistici nije predviđeno donošenje Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske kao temeljnog akta koji prethodi donošenju Programa statističkih istraživanja Republike Hrvatske, nego je utvrđeno da Program statističkih istraživanja Republike Hrvatske donosi Hrvatski sabor za godišnje i višegodišnje razdoblje te da Nacrt Programa izrađuje Državni zavod za statistiku u suradnji sa Statističkim savjetom i ovlaštenim tijelima.

Program statističkih istraživanja Republike Hrvatske za 2000. do 2002. (Narodne novine br. 66/00.) prvi put je obuhvatio razdoblje dulje od jedne godine. Izmjene i dopune Programa za 2002. donesene su u ožujku 2002. (Narodne novine br. 24/02.).

Razlog donošenja višegodišnjeg Programa bila je želja za što točnijim praćenjem petogodišnjega statističkog programa EU-a.

Program statističkih istraživanja Republike Hrvatske za 2000. do 2002. je popis istraživanja koja provodi Državni zavod za statistiku te ostalih 10 nositelja državne statistike. Na popisu je 295 istraživanja, od kojih 192 provodi Državni zavod za statistiku i 65 stručno-metodoloških radova. Programom su utvrđena pojedina statistička istraživanja prema nositeljima poslova državne statistike u skladu sa Zakonom, naziv istraživanja, periodičnost, sadržaj, obuhvat, metoda prikupljanja, teritorijalno obilježje, rokovi izvršenja, svrha prikupljanja i usklađenost s relevantnim nacionalnim i međunarodnim standardima.

Program statističkih istraživanja ne daje nikakve naznake o potrebnim resursima koje je potrebno osigurati u Državnom proračunu Republike Hrvatske. O resursima se odlučuje

odvojeno, kao dio procesa određivanja državnog proračuna, osim u slučaju Popisa stanovništva, kućanstava i stanova, koji se provodi na temelju posebnog Zakona. Program statističkih istraživanja ne daje nikakve naznake prioriteta u slučaju nedostatka sredstava. Program je rezultat strategije razvoja sustava koju vodi i koordinira Državni zavod za statistiku usklađujući naše statistike sa standardima EU-a, UN-a i drugih međunarodnih institucija, ali Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske kao cjeloviti pisani dokument i polazna osnova za izradu Programa, odlučivanje o prioritetima i naznaka potrebnih resursa ne postoji.

Prijedlogom zakona utvrđuje se donošenje Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske od strane Hrvatskog sabora kao temeljnog akta kojim se utvrđuje razvojna orijentacija službene statistike Republike Hrvatske uz navođenje bitnih ciljeva koji se nastoje postići u budućem višegodišnjem razdoblju.

Prijedlogom zakona Program statističkih istraživanja Republike Hrvatske utvrđuje se kao višegodišnji Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske za koji je polazna osnova Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske. Prijedlogom Zakona utvrđuje se promjena naziva iz Programa statističkih istraživanja Republike Hrvatske u Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske jer se navedenim uređuje popis statističkih aktivnosti koje sadrže: statistička istraživanja, prikupljanje podataka metodom promatranja i praćenja i prikupljanje podataka na temelju korištenja podataka iz administrativnih izvora.

Prijedlogom zakona utvrđuje se normativni okvir za novi sadržaj i rokove donošenja Programa statističkih aktivnosti Republike Hrvatske. Radi izvršavanja Programa statističkih aktivnosti Republike Hrvatske donosi se Godišnji provedbeni plan za svaku godinu na koju se odnosi Program, uređuju se sadržaj, rokovi, procedura i donošenje Godišnjega provedbenog plana od strane Hrvatskog sabora na prijedlog Državnog zavoda za statistiku.

Ovlaštena tijela koja provode statistička istraživanja prema Programu svoje izvješće podnose Državnom zavodu za statistiku do 15. veljače tekuće godine za prethodnu godinu. Izvješće o izvršenju Programa statističkih istraživanja Državni zavod za statistiku podnosi, u skladu s predviđenom zakonodavnom procedurom, Hrvatskom saboru do 30. lipnja tekuće godine za proteklu godinu. Prijedlogom zakona uređuje se podnošenje izvješća o izvršenju Godišnjeg provedbenog plana uz naznaku postupka i rokova.

Zakonom o državnoj statistici uređuje se također prikupljanje podataka, obrada, čuvanje i objava podataka, statistički registri, zaštita, uporaba i davanje podataka na korištenje. Te odredbe također je bilo potrebno revidirati te uskladiti činjenično i normativno stanje onako kako je utvrđeno Prijedlogom zakona.

Rezultate statističkih istraživanja objavljuje Državni zavod za statistiku u zbirnom (agregiranom) obliku, uz iznimke pojedinačne objave, koje su taksativno navedene u Zakonu o državnoj statistici. Statistički ljetopis Republike Hrvatske je temeljna godišnja publikacija Državnog zavoda za statistiku u kojoj su sveobuhvatno prikazani najvažniji službeni statistički podaci o gospodarskom, demografskom, društvenom i stanju okoliša u

Republici Hrvatskoj. Podaci su prikupljeni i obrađeni prema Programu statističkih istraživanja Republike Hrvatske.

Zakonom o državnoj statistici utvrđuje se da Državni zavod za statistiku ustrojava statističke registre bez navođenja vrste statističkih registara i rokova ustrojavanja. Zbog nedostatka osiguranja potrebnih preuvjeta Državni zavod za statistiku nije ustrojio statističke registre.

Prijedlogom zakona utvrđuju se vrste statističkih registara koje ustrojava i vodi Državni zavod za statistiku, pravni okvir i rokovi ustrojavanja statističkih registara.

Zakon o državnoj statistici sadrži odredbe o povjerljivosti statističkih podataka, odnosno isključivoj uporabi statističkih podataka u statističke svrhe, ali samo za fizičke osobe. Opredjeljenje je Državnog zavoda za statistiku poštivanje statističke povjerljivosti podataka o pravnim subjektima i u privatnom sektoru iako to nije uređeno Zakonom o državnoj statistici. Prema Zakonu o državnoj statistici svi djelatnici koji obavljaju poslove u sustavu državne statistike, odnosno sve osobe koje sudjeluju u prikupljanju podataka obvezne su poštivati povjerljivost statističkih podataka, putem primjene instituta službene tajne.

Prema Zakonu o državnoj statistici, Državni zavod za statistiku smije davati pojedinačne podatke, kao što su ime i prezime, prebivalište, godina rođenja, spol i zanimanje samo znanstvenoistraživačkim ustanovama za potrebe izbora uzoraka i anketiranja. Dobiveni pojedinačni podaci ne smiju se upotrebljavati u druge svrhe, a zahtjev za dobivanjem ovih podataka mora se podnijeti u pisanom obliku uz naznaku namjene uporabe. Državni zavod za statistiku vodi evidenciju o ovim korisnicima, a korisnici nakon ove uporabe moraju dobivene podatke odmah uništiti. Iako je ovo pravo davanja pojedinačnih podataka znanstvenoistraživačkim ustanovama prema Zakonu o državnoj statistici isključivo pravo samo Državnog zavoda za statistiku, činjenično stanje je bitno drugačije od normativnog jer ovu odredbu u potpunosti primjenjuju i ostali proizvođači državne statistike.

Nesporno je da su odredbe o povjerljivosti i zaštiti statističkih podataka prema Zakonu o državnoj statistici zadovoljavajuće, ali sadrže i određene slabosti ukoliko ih se usporedi s regulativom EU-a i standardima prakse statističkih ureda drugih zemalja. Pored navedenog, odredbe o povjerljivosti Zakona o državnoj statistici bilo je potrebno uskladiti s Konačnim prijedlogom Zakona o zaštiti osobnih podataka, koji je u fazi donošenja i čija je temeljna svrha zakonsko uređenje zaštite osobnih podataka (odnosno zaštita privatnosti osobe o kojoj govore osobni podaci) u Republici Hrvatskoj. Prijedlogom zakona utvrđena je povjerljivost i zaštita statističkih podataka u skladu s regulativama EU-a i odredbama Konačnog prijedloga Zakona o zaštiti osobnih podataka.

Međunarodna statistička suradnja utvrđena je člankom 39. Zakona o državnoj statistici.

Prijedlogom zakona utvrđeno je da Državni zavod za statistiku kao središnje tijelo službene statistike organizira razmjenu rezultata i metodoloških osnova službene

statistike s drugim zemljama i međunarodnim organizacijama, osim ako u pojedinim slučajevima za to ne ovlasti drugog nositelja službene statistike, odnosno ako posebnim zakonom nije određeno drugačije. Prijedlogom zakona također je utvrđen prijenos podataka na koje se odnose odredbe o povjerljivosti, u skladu s regulativama EU-a.

Visina kaznenih odredaba prema Zakonu o državnoj statistici neprimjerena je u odnosu na posljedice koje proizlaze iz nepoštivanja odredbi Zakona te je Prijedlogom zakona povećana visina kazni koje su predviđene u slučaju nepoštivanja odredbi ovog Zakona. Pored navedenog, Prijedlogom zakona kaznene odredbe usklađene su s odredbama Zakona o prekršajima.

Navedena je ocjena stanja i osnovna pitanja koja se uređuju Prijedlogom zakona te posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći. Zaključno se ističe da normativno i činjenično stanje po pitanju sadašnjeg Zakona o državnoj statistici nije jednako, odnosno došlo je do promjena koje zahtijevaju usklađivanje ne samo s propisima EU-a nego i s nacionalnim zakonodavstvom i nacionalnim potrebama, odnosno donošenje Prijedloga zakona.

Osnovna pitanja koja se žele urediti Prijedlogom zakona, u skladu s prije navedenim, su: utvrđivanje temeljnih načela službene statistike, organizacija, položaj, poslovi i koordinacija sustava službene statistike, Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske, Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske, prikupljanje, obrada i čuvanje statističkog gradiva, statistički registri, diseminacija i korištenje statističkih podataka, povjerljivost i zaštita statističkih podataka, međunarodna statistička suradnja i ostala pitanja od značaja za službenu statistiku Republike Hrvatske.

Posljedice koje će donošenjem ovog Prijedloga zakona proisteći, u skladu s prije navedenim, su: razvoj statističkog sustava Republike Hrvatske, usklađenog s propisima Europske unije (Uredba Vijeća (EC) broj 322/97 od 17. veljače 1997. godine o statistici za potrebe Zajednice i temeljna načela službene statistike u regiji Ekonomske komisije za Europu, dokument usvojen na 47. sjednici Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda za Europu u Palači naroda u Ženevi, 15. travnja 1992. godine) i prilagođenog nacionalnim potrebama i nacionalnom zakonodavstvu.

Daljnim promjenama propisa Republike Hrvatske, koje će slijediti kao rezultat provedbe i izmjene Plana provedbe Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica, formalno pravno će se otvoriti mogućnost stvaranja daljnjih legislativnih podloga u cilju razvoja službene statistike Republike Hrvatske kao sastavnog i iznimno važnog segmenta europskih integracija.

II. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članke 1. do 4. (Opće odredbe)

U općim odredbama određuje se sadržaj ovog Zakona, područje primjene, svrha službene statistike i definicije pojedinih izraza u smislu ovog Zakona.

Uz članke 5. do 6. (Temeljna načela službene statistike)

Ovim odredbama utvrđuju se temeljna načela službene statistike u statističkom sustavu Republike Hrvatske, u skladu s načelima UN-a, Uredbe Vijeća (EC) o statistici za potrebe Zajednice i nacionalnim načelima.

Uz članke 7. do 23. (Organizacija, položaj, poslovi i koordinacija sustava službene statistike)

Ovim odredbama utvrđuju se nositelji službene statistike koji obavljaju poslove službene statistike, detaljnije se određuju poslovi koje obavlja Državni zavod za statistiku kao središnje tijelo te njegova prava i obveze, poslovi službene statistike koje obavljaju Uredi državne uprave u županijama i upravno tijelo Grada Zagreba, nadležni za poslove službene statistike, poslovi službene statistike koje obavlja Hrvatska narodna banka te poslovi službene statistike koje obavljaju ovlaštena tijela službene statistike određena Programom. Ovim odredbama utvrđuje se osnivanje, status, zadaci i struktura Statističkog savjeta.

Uz članke 24. do 35. (Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske i Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske)

Ovim odredbama utvrđuje se donošenje Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske od strane Hrvatskog sabora, kao i obveza Državnog zavoda za statistiku da u suradnji s nositeljima službene statistike i uz mišljenje Savjeta izradi prijedlog Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske. Nadalje, utvrđuje se Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske, način donošenja Programa na temelju Strategije razvitka službene statistike Republike Hrvatske, kao i sadržaj Programa. Navedenim odredbama utvrđuje se Godišnji provedbeni plan, način donošenja i sadržaj Godišnjeg provedbenog plana, utvrđuje se podnošenje Izvješća o izvršenju Godišnjeg provedbenog plana, način podnošenja Izvješća, utvrđuje se da se Popis stanovništva i druga opsežnija statistička istraživanja uređuju posebnim zakonom te da će se na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske provesti statističke aktivnosti koje nisu utvrđene Godišnjim provedbenim planom u skladu s odredbama Zakona.

Uz članke 36. do 45. (Prikupljanje podataka)

Ovim odredbama utvrđuje se pravo prikupljanja i odabira izvora podataka, prava i obveze izvještajnih jedinica, pravo pristupa individualnim podacima dobivenima statističkim istraživanjima, pravo korištenja administrativnih izvora podataka i podataka prikupljenih metodom promatranja i praćenja, određivanje i sadržaj metodoloških osnova statističkih istraživanja, pilot-istraživanja, povjeravanje izvršenja pojedinih poslova u vezi s aktivnostima službene statistike drugim fizičkim ili pravnim osobama.

Uz članke 46. do 50. (Obrada i čuvanje statističkog gradiva)

Ovim odredbama utvrđuje se način odvajanja i uništenja identifikatora od varijabli sadržaja, uništavanje statističkih obrazaca u papirnatom obliku, pohrana i način čuvanja statističkog gradiva te obveza donošenja pravilnika koji detaljnije uređuje ovo područje.

Uz članke 51. do 53. (Statistički registri)

Ovim odredbama utvrđuje se ustroj, vođenje, način korištenja podataka, namjena i način davanja podataka iz statističkih registara.

Uz članke 54. do 58. (Diseminacija i korištenje statističkih podataka)

Ovim odredbama utvrđuje se diseminacija, korištenje i oblik davanja statističkih podataka, utvrđuje se da je davanje službenih statističkih podataka prije njihove službene diseminacije teška povreda službene dužnosti, utvrđuju se slučajevi na temelju kojih se dozvoljava diseminacija pojedinačnih podataka, kalendar objavljivanja podataka te posebna obrada podataka.

Uz članke 59. do 66. (Povjerljivost i zaštita statističkih podataka)

Ovim odredbama utvrđuje se povjerljivost statističkih podataka koji se odnose na fizičke ili pravne osobe, službena tajna, primjena odredbi o povjerljivosti, korištenje statističkih podataka, obveze osoba koje prikupljaju i obrađuju statističke podatke i osoba koje povremeno obavljaju poslove službene statistike, zaštita statističkih podataka te pravo, način i uvjeti pod kojima se individualni podaci bez identifikatora mogu davati znanstvenoistraživačkim ustanovama.

Uz članke 67. do 68. (Međunarodna statistička suradnja)

Ovim odredbama utvrđuju se obveze nositelja službene statistike u izvršavanju međunarodnih obveza, razmjena rezultata i metodoloških osnova te prijenos individualnih podataka bez identifikatora statističkim uredima drugih zemalja i statističkim službama međunarodnih organizacija.

Uz članke 69. do 71. (Kaznene odredbe)

Ovim odredbama utvrđuju se povrede koje predstavljaju prekršaje i određuju se novčane kazne za te prekršaje.

Uz članke 72. do 76. (Prijelazne i završne odredbe)

Ovim odredbama utvrđuju se rokovi predlaganja prvog Programa i prvog Godišnjega provedbenog plana, zatim rokovi koji se odnose na provedbu odredbi u vezi s obradom i čuvanjem statističkog gradiva, ustrojavanje statističkih registara, donošenje provedbenih akata te stavljanje van snage Zakona o državnoj statistici (Narodne novine br. 52/94.) i stupanje na snagu ovog Zakona.

III. PODACI O FINANCIJSKIM SREDSTVIMA POTREBNIMA ZA PROVOĐENJE ZAKONA TE O NAČINU OSIGURANJA SREDSTAVA

Za provođenje ovog Zakona nisu potrebna posebna sredstva, osim osiguranja sredstava za ustrojavanje i rad Statističkog savjeta. Procjenjuje se da je za ustrojavanje i početak rada Statističkog savjeta potrebno u Državnom proračunu Republike Hrvatske osigurati Državnom zavodu za statistiku oko 600 000,00 kuna godišnje.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

Razlike između rješenja koja se predlažu u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona su sljedeće:

1. U članku 4. točke 9. koja se odnosi na izvještajnu jedinicu iza riječi «fizičke osobe» dodane su riječi «obrtnici, slobodne profesije» u skladu s prijedlogom Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu.
2. U članku 16. stavku 1. riječi «ovim se Zakonom» zamjenjuju se riječima «na temelju ovog Zakona».
3. U članku 16. stavku 2. brišu se riječi «koje je u svom radu stručno samostalno».
4. U članku 18. kao članovi Savjeta predviđeni su i predstavnici Hrvatske gospodarske komore u skladu s prijedlogom Odbora za financije i državni proračun i Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu.
5. Članak 35. stavak 1. mijenja se i glasi «na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske provest će se statističke aktivnosti koje nisu utvrđene Godišnjim provedbenim planom u skladu s odredbama ovog Zakona».

6. U članku 38. stavku 3. iza riječi «Godišnjim provedbenim planom» dodana je riječ «Programom».
7. U članku 45. stavku 1. riječi «sa statističkim istraživanjima» zamjenjuju se riječima «aktivnosti službene statistike».
8. U članku 47. iza riječi kodiranja dodano je «i obrade».
9. Članak 58. Prijedloga zakona preciznije je dorađen u skladu s prijedlogom Odbora za financije i državni proračun tako da je ugrađen novi stavak 3., koji glasi: «Uvjete i način davanja podataka iz stavka 1. ovoga članka, kao i visinu troškova posebnih obrada određuje ravnatelj Državnog zavoda za statistiku odnosno ovlaštena osoba drugih nositelja službene statistike posebnim aktom».
10. U članku 65. stavku 1. brisane su riječi «znanstveno-istraživačkim ustanovama» te je umjesto njih dodano «u svrhe obavljanja znanstvenoistraživačke djelatnosti».
11. U članku 71. Prijedloga zakona umjesto riječi «ovlaštena za obavljanje poslova službene statistike» dodaju se sljedeće riječi «nositelja službene statistike iz članka 7. ovog Zakona».
12. U članku 72. stavku 1. i 2. Prijedloga zakona utvrđuju se rokovi za donošenje prvog Programa i prvog Godišnjega provedbenog plana.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJI SU BILI DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA A KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

Nisu prihvaćene sljedeće primjedbe Odbora za zakonodavstvo:

1. Primjedba da u cijelom tekstu ovog Zakona valja preispitati ovlasti županijskih ureda koji se utvrđuju jer pojedine ovlasti odnosno zadaće nisu usklađene s položajem i zadaćama ureda državne uprave.

Budući da je prije izvršeno preispitivanje položaja i ovlasti Ureda državne uprave u županijama te je utvrđeno da ovaj Zakon nije u suprotnosti s ovlastima županijskih ureda te nije ukazano s kojim odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu državne uprave je ovaj Zakon u suprotnosti po pitanju položaja i ovlasti županijskih ureda, predlagatelj nije prihvatio ovaj prijedlog za daljnje preispitivanje.

2. Primjedba da pojedina pitanja valja uskladiti s rješenjima koja se predlažu Prijedlogom zakona o zaštiti osobnih podataka i Prijedlogom zakona o registru godišnjih financijskih izvještaja radi izbjegavanja mogućeg višekratnog propisivanja obveze dostavljanja, kao i izbjegavanja različitog uređivanja sličnih ili istih pitanja.

Navedena primjedba nije prihvaćena iz razloga što je predlagatelj pri izradi Prijedloga zakona o službenoj statistici uzeo u obzir rješenja i odredbe koje su bile predložene Konačnim prijedlogom zakona o zaštiti osobnih podataka te je uzeo u obzir i primjedbe Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave koje su se odnosile na isto. Nadalje, smatramo da odredbe ovog Prijedloga zakona nisu u suprotnosti ni sa Zakonom o registru godišnjih financijskih izvještaja (Narodne novine br. 47/03.) iz razloga što je u članku 5. Prijedloga zakona navedeno da je jedno od načela na kojima se temelji službena statistika načelo racionalnosti. U članku 6. točki 7. Prijedloga zakona određeno je da racionalnost znači optimalno korištenje raspoloživih resursa tako da uloženi rad i troškovi koje proizvodnja službene statistike zahtijeva trebaju biti proporcionalni važnosti rezultata.

Nadalje, u članku 36. Prijedloga zakona navedeno je da nositelji službene statistike imaju pravo prikupljati podatke iz svih raspoloživih izvora. Nositelji službene statistike odlučuju o odabiru izvora s obzirom na kvalitetu, pravovremenost, racionalnost i opterećenje izvještajnih jedinica od kojih se podaci prikupljaju.

3. Primjedba da se tekst Konačnog prijedloga ovog Zakona uredi tako da se definiranje pojmova i izričaj u pravnom i nomotehničkom smislu dorade te da se izbjegne uporaba tuđica gdje god to nije zahtjev struke.

Navedena primjedba nije prihvaćena zato što je ovaj Zakon uređen po pitanju definiranja pojmova i izričaja u pravnom i nomotehničkom smislu te u skladu sa zahtjevima struke.

U skladu s člankom 132. Poslovnika Hrvatskog sabora predlagatelj prilaže i potvrdu o jezičnoj ispravnosti.

Nisu prihvaćene sljedeće primjedbe, prijedlozi i mišljenje Odbora za gospodarstvo, razvoj i obnovu:

1. Predlaže se da u strukturi članova Statističkog savjeta budu zastupljeni i predstavnici Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske obrtničke komore.

Navedeni prijedlog nije prihvaćen u odnosu na predstavnike Hrvatske obrtničke komore zato što se Statistički savjet Prijedlogom Zakona osniva u cilju osiguranja utjecaja korisnika, znanosti i šire javnosti na Program statističkih aktivnosti Republike Hrvatske. Dakle, Savjet je zamišljen kao korisničko tijelo, u kojem su zastupljeni oni predstavnici koji u najvećoj mjeri koriste podatke službene statistike.

2. Predlaže se dopuna članka 51. Prijedloga zakona tako da se pored utvrđenih statističkih registara ustroji i poslovni registar obrtnika.

Navedeni prijedlog nije prihvaćen zato što je člankom 51. Prijedloga zakona određeno da je Državni zavod za statistiku odgovoran za ustroj i vođenje sljedećih statističkih

registara: poslovnog registra, registra poljoprivrednih gospodarstava i registra stanova i zgrada.

Bitno je istaknuti da se u navedenom članku govori o ustroju i vođenju statističkih registara čija je definicija dana u članku 4. točki 16. Prijedloga zakona, za razliku od poslovnog registra obrtnika, koji je administrativni registar pa zbog toga i ne može biti obuhvaćen odredbom članka 51. Prijedloga zakona.

Nisu prihvaćene sljedeće primjedbe i mišljenja zastupnika Darija Vukića u ime Kluba zastupnika HDZ-a:

1. Nije prihvaćeno mišljenje i prijedlog da se članak 7. Prijedloga zakona nadopuni na način kako je to određeno člankom 8. važećeg Zakona o državnoj statistici (NN br. 52/94.), odnosno da u Prijedlogu zakona budu navedena sva tijela koja obavljaju poslove službene statistike.

Navedeni prijedlog nije prihvaćen zato što je predlagatelj u članku 7. Prijedloga zakona odredio da su nositelji službene statistike Državni zavod za statistiku, Uredi državne uprave u županijama i upravno tijelo Grada Zagreba, nadležni za poslove službene statistike, Hrvatska narodna banka i druga ovlaštena tijela službene statistike određena Programom.

Programom, a ne Zakonom o službenoj statistici, određuju se, pored tijela navedenih u članku 7. Prijedloga zakona, druga ovlaštena tijela zato što njihov status nositelja službene statistike ovisi o strategiji razvitka službene statistike, kao i o statističkim aktivnostima koja će se provoditi i biti određena Programom te je iz tog razloga neprihvatljivo njihovo taksativno nabranje u Prijedlogu zakona.

2. Nije prihvaćeno mišljenje da se u Prijedlogu zakona ne razrađuje kako ostvariti stručnu neovisnost, nepristranost i pouzdanost.

Navedeno mišljenje nije prihvaćeno zato što je u članku 5. Prijedloga zakona navedeno da se službena statistika, među ostalim, temelji i na načelima nepristranosti, pouzdanosti i stručne neovisnosti.

U članku 6. točki 2. Prijedloga zakona određeno je da nepristranost znači objektivan način određivanja metoda i definicija prikupljanja, obrade i diseminacije statističkih podataka, slobodan od bilo kakvih utjecaja.

U članku 6. točki 3. Prijedloga zakona određeno je da pouzdanost znači da se metode i postupci koji se odnose na prikupljanje, obradu i diseminaciju statističkih podataka određuju na temelju utvrđenih profesionalnih standarda, znanstvenih metoda i načela profesionalne etike tako da statistički rezultati odražavaju promatrane pojave što vjernije i s odgovarajućom razinom točnosti.

U članku 6. točki 6. Prijedloga Zakona određeno je da stručna neovisnost znači da nositelji službene statistike moraju obavljati poslove službene statistike na temelju stručnih i znanstvenih metoda i spoznaja te da moraju biti zaštićeni od bilo kakvog utjecaja.

Predlagatelj smatra da je definiranjem navedenih načela na općenit i koncizan način ugrađena zaštita nositelja službene statistike u obavljanju poslova službene statistike Republike Hrvatske te je na taj način utvrđen temelj za realizaciju tih načela.

3. Nije prihvaćen prijedlog da se članak 12. Prijedloga zakona nadopuni u smislu da troškove dodatnih aktivnosti prikupljanja, obrade i diseminacije podataka snosi korisnik samo ako ima slobodnih radnih mjesta odnosno znanstvenika i ne na štetu one statistike koja je utvrđena Programom.

Navedeni prijedlog nije prihvaćen zato što je člankom 29. Prijedloga Zakona određeno da Program statističkih istraživanja Republike Hrvatske, među ostalim, sadrži i pregled razvojnih ciljeva službene statistike prema Strategiji razvitka službene statistike Republike Hrvatske te pregled glavnih rezultata službene statistike koje treba proizvesti i diseminirati u svakom području, usklađenih s međunarodnim obvezama i standardima. Nadalje, u članku 27. Prijedloga zakona određeno je da Program donosi Hrvatski sabor za višegodišnje razdoblje te da se Program objavljuje u Narodnim novinama.

Na temelju navedenoga Državni zavod za statistiku, samim tim što prema članku 26. Prijedloga zakona u suradnji s nositeljima službene statistike izrađuje prijedlog Programa, u obvezi je izvršiti poslove koji su određeni kako Programom tako i Godišnjim provedbenim planom te poslovi dodatnih aktivnosti prikupljanja, obrade i diseminacije podataka ne mogu biti na štetu aktivnosti određenih Programom i Godišnjim provedbenim planom. Pored toga obavljanje vlastite, odnosno dodatne djelatnosti koja se ne financira iz Državnog proračuna i na temelju koje tijelo može ostvariti prihode, pod uvjetom da obavljanje takve djelatnosti ne šteti obavljanju poslova i zadataka za koje je tijelo ustrojeno, zakonski je dopušteno državnim upravnim organizacijama te nije potrebno u tom smislu izvršiti predloženu dopunu u Prijedlogu Zakona.

4. Nije prihvaćena primjedba da je odredba članka 7. Prijedloga zakona u koliziji s odredbom članka 18. Prijedloga zakona.

Navedena primjedba nije prihvaćena zato što su odredbom članka 7. Prijedloga zakona određeni nositelji službene statistike koji obavljaju poslove službene statistike.

Odredbom članka 16. Prijedloga zakona određeno je da je Statistički savjet Republike Hrvatske savjetodavno i stručno tijelo za strategijska pitanja službene statistike, a osniva se u cilju osiguranja utjecaja korisnika, znanosti i šire javnosti na Program.

U članku 18. Prijedloga zakona navedeni su predstavnici pojedinih institucija koje će sudjelovati u radu Statističkog savjeta.

Ovdje je bitno napomenuti da Statistički savjet nije ujedno i mjesto u kojem će biti predstavljeni i svi nositelji službene statistike, nego je ono u prvom redu korisničko tijelo pa će iz tog razloga u njegovu radu sudjelovati predstavnici onih institucija koje predstavljaju najveće korisnike podataka službene statistike.

5. Nije prihvaćena primjedba da bi se ustroj, vođenje i korištenje podataka iz statističkih registara trebalo detaljnije urediti Zakonom.

Navedena primjedba nije prihvaćena zato što je Prijedlogom zakona predviđeno da će se ustroj, vođenje i korištenje podataka iz statističkih registara urediti pravilnikom koji donosi ravnatelj Državnog zavoda za statistiku zato što ovo područje uključuje ustroj i vođenje navedenih triju statističkih registara te detaljno uređenje vođenja i korištenja podataka iz registara te je iz navedenih razloga predlagatelj predvidio da će se ovaj dio materije zbog svoje opsežnosti i specifičnosti urediti provedbenim aktom.

Nije prihvaćena sljedeća primjedba Ureda državne uprave u Koprivničko-križevačkoj županiji:

1. Nije prihvaćena primjedba da se položaj djelatnika koji obavljaju poslove službene statistike unutar Ureda državne uprave u županijama ovim Zakonom drugačije uredi tako da se ustroje kao samostalne organizacijske jedinice odgovorne Državnom zavodu za statistiku.

Navedena primjedba nije prihvaćena zato što je pravni položaj djelatnika koji obavljaju poslove službene statistike u Uredima državne uprave u županijama uređen posebnim zakonom i nije predmet ovog Zakona.

Nije prihvaćena sljedeća primjedba Hrvatske narodne banke:

1. Nije prihvaćena primjedba da se u članku 14. Zakona doda novi stavak koji bi glasio «poslove iz stavka 1. ovog članka Hrvatska narodna banka obavlja uz korištenje i vlastitih administrativnih izvora ustrojenih za potrebe vođenja monetarne politike te nadzora nad poslovanjem banaka i drugih financijskih institucija».

Navedena primjedba nije prihvaćena iz razloga što je odredbom članka 14. Zakona osigurana samostalnost i neovisnost te obavljanje poslova Hrvatske narodne banke u skladu s odredbama Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci, što uključuje i korištenje vlastitih administrativnih izvora podataka.

Nisu prihvaćeni sljedeći prijedlozi Financijske agencije:

1. Nije prihvaćen prijedlog da se postojeći članak 15. Zakona preformulira tako da glasi «ovlaštena tijela obavljaju poslove službene statistike u skladu s ovim Zakonom u sadržaju i rokovima određenima Programom i Godišnjim provedbenim planom».

Navedeni prijedlog nije prihvaćen zato što predlagatelj smatra da je izričaj odredbe članka 15. predložene u Konačnom prijedlogu Zakona precizniji i određeniji od prijedloga Financijske agencije.

2. Nije prihvaćen prijedlog da se posljednji stavak članka 32. zamijeni tekстом koji glasi «godišnjim provedbenim planom određuje se i pregled potrebnih resursa za svakog nositelja koji treba osigurati u Državnom proračunu Republike Hrvatske».

Navedeni prijedlog nije prihvaćen zato što je intencija predlagatelja da se Godišnjim provedbenim planom određuje pregled ukupno potrebnih resursa iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, a ne pregled potrebnih resursa za svakog nositelja službene statistike. Također, potrebno je naglasiti da se do pregleda ukupno potrebnih resursa može doći isključivo na temelju potrebnih resursa za svakog nositelja službene statistike. Naime, financijska sredstva svakog nositelja službene statistike koji se financira iz Državnog proračuna Republike Hrvatske utvrđuju se u Državnom proračunu Republike Hrvatske a ne u Godišnjem provedbenom planu.

3. Nije prihvaćen prijedlog da se u članku 40. Zakona riječi «Državni zavod za statistiku» zamijene riječima «nositelji službene statistike».

U članku 40. Zakona određeno je da Državni zavod za statistiku, u skladu s odredbama Zakona, ima pravo pristupa individualnim podacima dobivenim statističkim istraživanjima koja provode drugi nositelji službene statistike ukoliko su ti podaci nužni za obavljanje poslova službene statistike iz njegova djelokruga ili za procjenu kvalitete rezultata.

Navedeni prijedlog nije prihvaćen zato što je člankom 8. Zakona određeno da je Državni zavod za statistiku glavni nositelj, diseminator i koordinator sustava službene statistike Republike Hrvatske.

Osim toga, poslovi službene statistike su osnovna i funkcionalna djelatnost Državnog zavoda za statistiku u skladu sa Zakonom o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, dok ostali nositelji službene statistike poslove službene statistike ne obavljaju kao primarnu djelatnost zbog koje su ustrojeni.

Nisu prihvaćene sljedeće primjedbe Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske:

1. Nije prihvaćena primjedba na odredbu članka 8. Zakona

Predlagatelj je na temelju primjedbe Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske na Nacrt prijedloga zakona izvršio izmjene navedenoga članka u smislu da je brisan kao nepotreban dio koji određuje da je Državni zavod za statistiku državna upravna organizacija jer je njegov status uređen drugim propisom te je cijeli stavak preformuliran tako da sada glasi:

«Državni zavod za statistiku je stručno samostalno i stručno neovisno tijelo u obavljanju poslova službene statistike Republike Hrvatske».

Međutim, predlagatelj ne smatra da je navedena odredba u suprotnosti sa Zakonom o sustavu državne uprave jer je odredbom članka 14. Zakona o sustavu državne uprave

određeno da su «u obavljanju poslova iz svog djelokruga tijela državne uprave samostalna u granicama zakonskih ovlasti».

Ovom se odredbom, zbog vrlo velike važnosti koju imaju statistički podaci i statistička aktivnost u cjelini, željelo naglasiti da je Državni zavod za statistiku u tom stručnom dijelu samostalan i neovisan te ne smatramo da je to u suprotnosti sa Zakona o sustavu državne uprave.

Nadalje, u članku 5. prijedloga Zakona određeno je da je stručna neovisnost načelo na kojem se temelji službena statistika, a navedeno načelo je osnova djelovanja službene statistike i predstavlja jedno od temeljnih načela službene statistike u regiji Ekonomske komisije za Europu, dokument koji je usvojen na 47. sjednici Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda za Europu u Ženevi 15. travnja 1992. godine.

S navedenim dokumentom je usklađen prijedlog Zakona te izrađena i izjava o usklađenosti i usporedni prikaz koji je potpisan od strane Ministarstva za europske integracije.

Prema članku 6. prijedloga Zakona, stručna neovisnost znači da nositelji službene statistike moraju obavljati poslove službene statistike na temelju stručnih i znanstvenih metoda i spoznaja te da moraju biti zaštićeni od bilo kakvog utjecaja.

2. Nisu prihvaćene primjedbe na odredbe članka 50., 64. i 74. Zakona

Nije prihvaćena primjedba kojom se traži da ravnatelj Državnog zavoda za statistiku donese provedbene akte koji se odnose na način, vrijeme, tehniku i organizaciju čuvanja i zaštite statističkog gradiva, koji obvezuju sve nositelje službene statistike. Nositelji službene statistike utvrđeni su člankom 7. prijedloga Zakona. Namjera je predlagatelja da se ovim prijedlogom Zakona s obzirom na specifičan pravni status i djelokrug pojedinih nositelja (npr. Hrvatska narodna banka), da ovlaštenje da pored ravnatelja i ostali nositelji službene statistike donose provedbene akte koji se odnose na način, vrijeme, tehniku i organizaciju čuvanja i zaštite statističkog gradiva te da se u izradi ovih provedbenih akata svi nositelji službene statistike obvezno pridržavaju temeljnih načela ovog prijedloga Zakona, u skladu sa svojim djelokrugom. Do donošenja predviđenih provedbenih akata poslovi iz članka 50. i 64. ovog prijedloga Zakona obavljat će se u skladu s postojećim propisima ukoliko se oni odnose na pojedine nositelje službene statistike, odnosno ukoliko ne postoje takvi propisi za pojedine nositelje, ovi poslovi se neće obavljati prema posebnim, nego prema općim propisima do stupanja na snagu propisa koji uređuju ovo područje.